

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Sídlo ústavu: Hroznová 63/2, 656 06 Brno

Oddělení rostlinolékařské inspekce, Konečná 1930, 580 01 Havlíčkův Brod

Havlíčkův Brod 18.3.2015

čj. UKZUZ 022769/2015

Souhrnná zpráva oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch v roce 2014

1. Počasí

Leden začal teplým počasím a teploty se pohybovaly v příjemném rozmezí od -8 °C do plus 10 °C. Výrazný pokles byl zaznamenán v některých lokalitách až 25. a 26. ledna, kdy naměřené teploty klesly i k -15 °C. Z pohledu dlouhodobých měření byl tento měsíc o více než 2 °C teplejší. Srážkově byl však silně podnormální – naměřené úhrny se pohybovaly okolo 60% dlouholetého průměru.

Únor podobně jako předcházející měsíc byl teplotně nadprůměrný. Denní maxima postupně rostla a v poslední dekádě na mnoha místech překročila hranici 10 °C. Nejnižší teploty jen výjimečně klesaly pod -5 °C a při měření prováděných na stanicích ÚKZÚZ V Lípě a Hradci nad Svitavou nebyla v hloubce 5 cm v půdě ani jednou zaznamenána teplota pod nulou. Úhrn srážek jen mírně překročil 1/3 obvyklých hodnot a pokračoval tak přetrvávající problémem s nedostatkem vláhy.

I v průběhu **března** pokračovalo nadprůměrně teplé počasí a během teplejších období se naměřené hodnoty často pohybovaly nad 15 °C. Postupně docházelo i k nárůstu nejnižších teplot, které na konci měsíce prakticky neklesaly pod bod mrazu. Průměrná denní teplota tohoto měsíce se tak pohybovala téměř 3 °C nad dlouhodobým průměrem. Došlo k dalšímu prohloubení vláhového deficitu, protože celkový úhrn srážek činil pouze asi 2/3 obvyklé hodnoty.

Celý první týden **dubna** pokračovalo příjemné teplé počasí s mírným ochlazením o víkendu. Poté došlo opět k nárůstu denních teplot, které na některých místech i výrazně překračovaly hranici 20 °C. Až do konce měsíce se vystříдалo ještě několik ne příliš výrazných teplotních změn, kdy se nejnižší teploty dostávaly k nule /výjimečně i pod/ a maxima atakovala hranici 20 °C. V závěru měsíce přicházely i první srážky bouřkového charakteru s velmi rozdílnými úhrny a nezdálo se, že by bylo zaznamenáno i krupobití. Lokálně přiválové deště měly na některých místech za následek odplavení zeminy. Stále však pokračoval vláhový deficit – za celý měsíc spadlo pouze 70% dlouholetého průměru.

Květen začal příjemnými jarními teplotami a naštěstí přišly i potřebné srážky. Ty ale byly na mnoha místech ve formě silných bouřek a mnohdy i s krupobitím. Po celý měsíc docházelo ke střídání teplejších a chladnějších období s velmi výraznými výkyvy co do teplot, tak i množství srážek. Několikrát byly zaznamenány přízemní mrazíky a v některých

lokalitách způsobily značné škody přívalové deště a krupobití. V tomto roce se jednalo o první měsíc, který byl srážkově silně nadprůměrný /okolo 180% normálu/ a teplotně mírně podprůměrný.

Prvních několik dnů **června** bylo ještě poměrně chladných, ale poté se výrazně oteplilo. V průběhu první dekády tohoto měsíce byly často zaznamenány i maximální teploty překračující hranici 30 °C. Toto teplé období bylo zakončeno bouřkovou frontou, která přinesla ne příliš výrazné srážky a následně i postupné ochlazení. Až do konce měsíce přetrvával tento ráz počasí. V porovnání s dlouhodobým průměrem byl červen teplotně normální, ale srážkově silně podprůměrný (asi 50% normálu).

Začátek **července** byl ještě ve znamení příjemného letního počasí s lokálním výskytem přívalových dešťů, silných větrů a ojediněle i krup. Poté došlo k pozvolnému oteplování a denní maxima se po několika dnech vrátila na hodnoty okolo 30 °C. Po celou dobu však zůstávaly na toto období nízké noční teploty – minima se pohybovala jen okolo 10 °C. V druhé polovině měsíce se nejvyšší denní teploty ustálily na, anebo mírně nad 25 °C a nejnižší neklesaly pod 15 °C. V tomto období byla poměrně vysoká vzdušná vlhkost a po celou dobu se vyskytovaly nepravidelné lokální srážky často bouřkového charakteru. Celkově byl tento měsíc srážkově i teplotně výrazně nadnormální.

V prvních dnech **srpna** vystoupaly teploty na tropické hodnoty a přišly i silné bouřky s velmi vydatnými srážkami a především v okresech Havlíčkův Brod, Svitavy a Žďár nad Sázavou byly zaznamenány lokální záplavy. Na několika místech napříč sledovanou oblastí padaly kroupy a došlo ke značným škodám na nesklizených porostech ozimé řepky a obilnin. Poté bylo několik dnů příjemné teplo beze srážek. Od začátku druhé dekády až do konce měsíce převládalo počasí s velmi vysokou vlhkostí a prakticky každodenními srážkami o různé intenzitě. Výjimkou nebyly ani bouřky s přívalovými dešti a na některých místech i s krupobitím. Denní teploty se pohybovaly okolo 20 °C a noční již klesaly pod 10 °C a v úplném závěru srpna i pod 5 °C. Tento měsíc byl v porovnání s dlouholetým sledováním velmi chladný (asi 1,5 °C pod průměrem) a srážky dosáhly zhruba 150% normálu.

V prvních dnech **září** se denní maxima pohybovala výrazně pod 15 °C. Ve zbývajících dnech dosahovaly nejvyšší denní teploty 20 °C a často i více. Noční minima se pohybovala okolo 10 °C. V posledním týdnu došlo k výraznému ochlazení a byly zaznamenány i první přizemní mrazíky. Srážkově byl tento měsíc silně nadprůměrný a úhrny srážek v některých místech i překročily hranici 100 mm (což činí 175% normálu). V nemálo případech přicházely tyto srážky ve formě velmi intenzivních prudkých dešťů a na některých lokalitách byly zaznamenány i kroupy. Nezřídka došlo na čerstvě zasetých nebo zoraných polích rovněž ke značným splachům půdy. V úplném závěru tohoto období se poměrně často vyskytovaly na tuto dobu neobvyklé bouřky.

První dvě dekády **října** vládlo příjemné podzimní počasí s nadprůměrnými teplotami. V některých dnech byly atakovány teplotní rekordy a i minima byla na toto období velmi vysoká - jen výjimečně klesala pod 5 °C. Výraznější pokles teplot přišel během poslední dekády a byl doprovázen silným větrem a poměrně vydatnými srážkami. Přesto se úhrn srážek za celý měsíc pohyboval jen okolo 50 % normálu. Teplotně ho lze považovat za průměrný.

Prakticky celý **listopad** byl až neobvykle teplý s minimem srážek. Teploty se často pohybovaly nad hranicí 10 °C a dny, kdy na některých místech byly naměřeny celodenní mrazy, přišly až v úplném závěru měsíce. Podle dlouhodobých měření se jednalo o jeden z nejteplejších listopadů v historii (více než 3 °C nad dlouhodobým průměrem) a naopak srážkově to byl měsíc velmi slabý – úhrn činil jen asi čtvrtinu obvyklého množství.

Prvních několik dnů **prosince** to ještě vypadalo, že přišla zima, ale velice brzy došlo k oteplení a další dva týdny se teploty držely nad bodem mrazu. Na většině území sledované oblasti byly naměřeny teploty překračující 10 °C. Opravdu zimní ráz nastal až s příchodem vánočních svátků a vydržel do konce roku. V posledním týdnu roku byly zaznamenány minimální teploty i pod -10 °C. Srážky za celý měsíc se pohybovaly kolem 65 % průměru a teplotně byl prosinec 2 °C nad dlouhodobým průměrem.

Zhodnocení roku 2014

Stavy porostů ozimých plodin byly po skončení zimy hodnoceny jako velmi dobré. Neobvykle teplé zimní období však vyhovovalo nejen rostlinám, ale i některým škůdcům, jejichž první výskyty byly zaznamenány již v únoru. Značné sucho a absence sněhové pokrývky neumožnily výraznější rozvoj houbových chorob. Nebývale brzy bylo možno i zahájit polní práce a tak bylo v brzkých termínech provedeno přihnojení ozimů, zaseto většina jařin a bylo zahájeno i sázení brambor v ranobramborářské oblasti. Březnové několikadenní ochlazení přineslo tolik potřebný příděl vláhy, která měla pozitivní vliv na porosty ozimů a značně urychlila i vzcházení nejdříve zasetých jarních plodin. Přízemní mrazy v polovině dubna měly v některých oblastech za následek poškození některých kvetoucích ovocných dřevin a jahod. Značně poškozeny byly i vzcházející porosty cukrovky a brambor. Dále bylo například v okresech Pardubice a Svitavy pozorováno zmrznutí malých plůdků (ovoce?) v rozsahu asi 30 % a poškození některých okrasných rostlin. Silně poškozena byla kvetoucí řepka na lokalitě Česká Rybná v okrese Ústí nad Orlicí a na více místech sledované oblasti bylo zjištěno poškození listů obilovin. V okrese Hradec Králové v lokalitě Všeštiny bylo nutno zlikvidovat 100 ha cibule. Oproti minulému roku byl koncem dubna vývoj všech zemědělských plodin asi o čtyři týdny v předstihu. V tomto období způsoboval největší problémy značný nedostatek vláhy. Sucho spolu s potvrzenými výskyty háďátka rodu *Pratylenchus* na kořenech i ve vzorcích zeminy mělo za následek žloutnutí porostů - porost řepky ozimé /lokalita Šachotín/ a ječmene ozimého /lokalita Petrkov/ v okrese Havlíčkův Brod. Z okresu Svitavy bylo hlášeno přeseť asi 130 ha máku z důvodu vytvoření půdního škraloupu. Prakticky nebyly zjišťovány kalamitní výskyty chorob a škůdců, a tak zatím největší škody způsobily mrazy a lokálně také kroupy a silné deště, které byly zaznamenány v průběhu května. Nejvíce byly poškozeny květy, ale výjimkou není ani poškození plůdku ovocných stromů, šešulí řepky ozimé, vzcházejících rostlin, letorostů, vzešlých brambor a chladem trpěla i vzcházející kukuřice (barevné změny) apod. Silný vítr a vydatné deště na některých místech způsobily polehnutí porostů. I přes značné srážkové úhrny v poslední dekádě května se začal v polovině června v teplejších oblastech především u porostů na písčitých a jílovitých půdách projevovat nedostatek vláhy. To mělo za následek podesychnání odnoží a předčasné dozrávání ozimých ječmenů, ztrátu turgoru v listech a přechodné zvadnutí porostů cukrovky a brambor, zasychání listů řepky apod.

V teplejších oblastech byla již začátkem července zahájena sklizeň porostů ozimých ječmenů. Z důvodu nerovnoměrného dozrávání, případně zaplevelení byly tyto porosty často desikovány. Také u množitelských porostů velmi raných odrůd brambor již byly zahájeny desikace. Především na lokalitách postižených přívalovými srážkami a silným větrem došlo ke značnému polehnutí porostů. Vysoké teploty v polovině července a značný nedostatek vláhy způsobily omezení vegetace brambor. Naopak porosty kukuřice reagovaly výrazným nárůstem. Poté nastalo velmi deštivé období trvající až do konce září, které mimo komplikací při sklizni prakticky všech plodin, mělo za následek rychlý nárůst výskytu houbových chorob, především černí a snížení kvality sklizené produkce vůbec. Pokud se podařilo uvolnit plánované plochy, proběhlo setí ozimé řepky za ideálních podmínek a většina porostů velmi rychle vzešla. Značné množství srážek zapříčinilo velmi pomalý postup při dokončování sklizňových prací obilnin a velmi problematická byla i sklizeň píce. Každým dnem se prudce snižovala kvalita sklizeného zrna zvláště u polehlých porostů. V některých zemědělských podnicích bylo rozhodnuto část nejhůře postižených porostů nesklízet, což byl jev v minulých letech nevídaný.

Dle možností probíhalo i setí ozimých obilnin, ale z důvodu pozdního uvolnění ploch se ne vždy podařilo dodržet agrotechnické lhůty. Naopak díky dostatku vláhy a vysoké průměrné teplotě pokračoval růst a vývoj většiny ploch řepky ozimé. Došlo tak k eliminaci pozdního zasetí některých porostů. Negativem bylo značné přerůstání včas zasetých porostů ozimé řepky, ke kterému došlo i přes aplikaci zvýšených dávek morforegulátorů. Dalším negativem byly poměrně velké výskyty živočišných škůdců především v porostech řepky. Na pozemcích, kde došlo ke kumulaci více škodlivých činitelů v kombinaci s pozdní aplikací přípravků na ochranu rostlin, bylo poškození tak velké, že došlo k zaorání těchto porostů.

Další dopady nezvykle teplého počasí se projeví například na skladovaných bramborách, u kterých docházelo ke klíčení, a partie napadené bakteriózami podléhaly velmi rychle zkáze. V porostech ozimů pak byl zaznamenán velmi intenzivní nárůst houbových chorob a byla zřejmá i zvýšená aktivita různých škůdců. U většiny porostů ozimých ječmenů bylo pozorováno žluté zbarvení způsobené přemokřením půdy. Toto počasí svědčilo i plevelům.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ

Výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (*Barley yellow dwarf virus*)** na výdrolu byl laboratorně potvrzen v okresech Náchod /lokalita Bohuslavice nad Metují 30.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pulice 30.9./. Ve vzorku odebraném v okrese Rychnov nad Kněžnou byla zjištěna i přítomnost **virové zakrslosti pšenice (*Wheat dwarf virus*)**.

První výskyty **černě obilnin (*Mycosphaerella tassiana*)** v klasech byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 5.6./, Jičín /lokalita Moravčice 2.7./, Náchod /lokalita Vršovka 2.7./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 3.7./. Z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Věžnice 1.8./, Náchod /lokalita Vršovka a Nahořany 29.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 29.7./ přišla hlášení o středních výskytech a silné výskyty v klasech byly zjištěny v okresech Náchod /lokalita Police nad Metují 13. 8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Vanovka 19. 8./

První hlášení o výskytu **hnědé rzivosti pšenice (*Puccinia recondita*)** přicházela postupně z okresů Hradec Králové /lokalita Praskačka 9.5./, Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 20.5./, Jičín /lokalita Kumburský Újezd a Vrchovina 29.5./ a Svitavy /lokalita Jevíčko 5.6./. Napadení praporcových listů bylo zaznamenáno v okresech Hradec Králové /lokalita Dobřenice 18.6./ a Náchod /lokalita Vršovka 24.6./.

Ve vzorcích zrna? odebraných v okresech Náchod /lokalita Vršovka 7.8./ a Svitavy /lokalita Čtyřicet lánů 12.9./ byl laboratorně potvrzen výskyt **mazlavé snětivosti pšenice (*Tilletia caries*)**.

Až do konce března byly v porostech pozorovány pouze slabé výskyty **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**. První střední výskyty byly zjištěny v okresech Náchod /lokalita Vršovka 31.3./, Svitavy /lokalita Litomyšl a Janov 9.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 6.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá a Nové Sady 7.5./. V okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov a Tuklety 7.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Sázava 8.4./ byl výskyt hodnocen jako silný. První výskyt v klasech byl zjištěn v okrese Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 1.6./ a Náchod /lokalita Vršovka 24. 6./. Již v průběhu října byly na nově založených porostech pozorovány výskyty této choroby a v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Havlíčkův Brod /lokalita Kožlí 28.11./ se jednalo o výskyty silné.

První a hned silný výskyt **pyrenoforové skvrnitosti pšenice (*Pyrenophora tritici-repentis*)** byl hlášen z okresu Ústí nad Orlicí /lokalita Česká Rybná 7.5./ . První výskyty byly postupně zaznamenány v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 13.5./, Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 15.5./ a Trutnov /lokalita Doubravice 22.5./ . Střední intenzity bylo dosaženo v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 29.5./, Svitavy /lokalita Strakov 27.5./, Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 28.5./, Trutnov /lokalita Doubravice 5.6./ a Jičín /lokalita Dobrá Voda 5.6./ .

Velmi brzy byly zjištěny i první výskyty **septoriové skvrnitosti pšenice (*Mycosphaerella graminicola*)** a v okresech Havlíčkův Brod /lokality Kámen a Oudoleň 4.3./, Jičín /lokality Železnice 10.3. a Běchary 11.3./ a Trutnov /lokalita Doubravice 25.2./ se již jednalo o výskyty střední. Další hlášení o středních výskytech přišla z okresů Jičín /lokalita Moravčice 21.3./, Náchod /lokalita Nahořany 21.3./, Trutnov /lokalita Doubravice 26.3./ a Ústí nad Orlicí /lokality Libecina, Vysoké Mýto 25.3./ . V okrese Havlíčkův Brod /lokality Kámen a Havlíčkova Borová 27.3./ bylo již napadení hodnoceno jako lokálně silné. Následně byly silné výskyty zjištěny v okresech Trutnov /lokalita Doubravice 22.4./, Hradec Králové /lokalita Nový Bydžov 20.5./, Jičín /lokalita Železnice 21.5./, Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 18.6./, Náchod /lokalita Městec 17.6./, Svitavy /lokality Dolní Újezd, Osík a Benátky 19.6./ a Pardubice /lokalita Třebosice 1.7./ .

Střední výskyt **feosferiové skvrnitosti pšenice (*Phaeosphaeria nodorum*)** byl poprvé zjištěn v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 21.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Luková 28.5./ . První výskyt této choroby v klasech byl zaznamenán v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 18.6./, Jičín /lokality Bystřice 24.6. a Moravčice 2.7./ a Pardubice /lokalita Třebosice 2.7./ .

Pouze slabé výskyty **růžovění klasů pšenice (*Giberella zeae*, *Giberella avenacea*, *Monographella nivalis*)** způsobujícího běloklasost byly zaznamenány v okresech Jičín /lokalita Jičín 19.6./, Náchod /lokalita Vršovka 15.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 16.7./ .

Ve vzorku zrna? odebraném v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Svatý Jiří 8.9./ byl laboratorně potvrzen výskyt **zakrslé snětivosti pšenice (*Tilletia contraversa*)** .

Již koncem května a začátkem června byly zjištěny první výskyty **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** . Prvně byla tato choroba zaznamenána v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Vídeň 23.5./, bezprostředně potom byly první výskyty hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 2.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 2.6./ . Následně došlo k neobvykle rychlému nárůstu výskytu a v okresech okrese Havlíčkův Brod /lokalita Vysoká 7.6./ a Svitavy /lokalita Osík 10.7./ . byly zjištěny silné výskyty.

Lokálně až střední výskyty **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byly zjištěny v okrese Svitavy /lokalita Hradec nad Svitavou 2.10./ . Z okresů Hradec Králové /lokalita Praskačka 7.10./ a Pardubice /lokalita Přelouč 3.10./ byly hlášeny pouze slabé výskyty.

První výskyty nymf **kyjatky ošení (*Sitobion avenae*)** byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokalita Dobřenice 30.4./ a Trutnov /lokalita Doubravice 30.4./ . V klasech byl její výskyt zaznamenán poprvé v okresech Hradec Králové /plošně/, Náchod /lokality Nahořany, Vršovka a Police nad Metují 2.6.-5.6./, Rychnov nad Kněžnou /lokality Rohenice a Pěčín 2.6.- 5.6./ a Jičín /lokality Železnice 12.6. a Vokšice 13.6./ . Lokálně až střední výskyt byl pozorován v okrese Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 14.7./ .

V okresech Hradec Králové / lokalita Praskačka 10.4./, Náchod /lokality Vršovka a Nahořany 13.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 14.5./ byly zaznamenány první výskyty **kyjatyk travní (*Metopolophium dirhodum*)**.

První výskyty **mšice střeňkové (*Rhopalosiphum padi*)** v porostech pšenice ozimé byly pozorovány v okresech Náchod /lokalita v Nahořany 30.4./, Ústí nad Orlicí /lokalita Pěšice 2.5./ a Jičín /lokalita Železnice 6.5./. Na nově založených porostech byla tato mšice poprvé zjištěna v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 7.10./ a Svitavy /lokalita Dolní Újezd, Motašice a Sedliště 15.11/.

První výskyty dospělců **kohoutků (*Oulema sp.*)** nebo jejich požírků byly pozorovány v okresech Náchod /lokalita Jaroměř 21. 3./, Havlíčkův Brod /lokalita Kožlí 3.4./, Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 2.4./, Jičín /lokalita Železnice 7.4./, Trutnov /lokalita Doubravice 9.4./ a Pardubice /lokalita Přelouč 1.4./. Pouze v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 7.4./ byl pozorován silný výskyt dospělců a první nakladená vajíčka byla zjištěna v okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 22.4./, Pardubice /lokalita Přelouč 22.4./, Náchod /lokality Vršovka a Nahořany 23.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokality Chlístov a Rohenice 23.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá 24.4./. První nálezy larev byly hlášeny z okresů Trutnov /lokalita Doubravice 30.4./, Jičín /lokalita Vrbice 29.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 7.5/. Nikde ve sledované oblasti nebyly zaznamenány silné výskyty larev.

První výskyt min na listech způsobených **obalečem obilním (*Cnephasia pumicana*)** byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 6. 5./ a první úlovky housenek při smýkání byly hlášeny z okresů Jičín /lokalita Železnice 21.5./, Náchod /lokality Vršovka a Nahořany 27.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 27.5./. V okresech Náchod /lokalita Nahořany 2.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rohenice 2.7./ byly poprvé zaznamenány úlovky dospělců ve feromonových lapácích a již koncem července odpovídal počet ulovených jedinců střední intenzitě.

V okrese Hradec Králové /lokalita Bydžovsko 20.10./ byla zaznamenána střední až silná intenzita výskytu užívaných nor **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** a bylo provedeno ohniskové ošetření na ploše 450 ha., především na okrajích porostů pšenice. V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Oudoleň 21.11./, Svitavy /lokality Dolní Újezd, Benátky, Jevíčko, Morašice, Oldřiš/ a Trutnov /lokalita Doubravice 7.11./ byly zaznamenány střední výskyty a na části pozemků byla provedena aplikace rodenticidů.

Porost pšenice ozimé v okrese Havlíčkův Brod /lokalita Peršíkov 5.4./ byl značně nevyrovnaný a lokálně zažloutlý. Na vzorcích odeslaných do diagnostických laboratoří ÚKZÚZ byly následně zjištěny vysoké výskyty háďátka rodu **Pratylenchus** na kořenech i ve vzorcích zeminy.

V okresech Jičín /lokality Libošovice 18.6. a Ostroměř 2.7./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Přepychy 19.6./ bylo zjištěno střední, ohniskově až silné zaplevelení porostů **chundelkou metlicí (*Apera spica-venti*)**.

JEČMEN OZIMÝ

První výskyt **virové žluté zakrslosti ječmene (*Barley yellow dwarf virus*)** byl laboratorně potvrzen na vzorku výdrolu, který byl odebrán v okrese Náchod /lokalita Lhota u Nahořan 30.9./.

První výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)** byl zjištěn 29. 5. v okrese Chrudim /lokalita Orel 16.6./ a střední výskyt na nově založeném porostu byl pozorován v okrese Náchod /lokalita Staré Pleso 12. 11./.

Na jaře byla zjištěna střední přetrvávající infekce **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** v okresech Jičín /lokalita Valdice 10.3./ a Pardubice /lokalita Staré Čívce 11.3./. Již od poloviny dubna byl hlášen jeho postup do vyšších pater porostu a v okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 22.4./ bylo zjištěno i napadení praporcového listu. První projevy polní rezistence byly pozorovány v okrese Chrudim /lokalita Klešice 12.5./. Po zbytek vegetace byly pozorovány převážně střední výskyty. V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ byl zjištěn první, silný výskyt a v okresech Jičín /lokalita Popovice 20.10./, Havlíčkův Brod /lokalita Ledec n. Sáz. 28.11./, Náchod /lokalita Staré Pleso 12.11./ a Svitavy /lokality Sebranice a Svitavy 21.11./ se jednalo o výskyty slabé.

První výskyty **prašné snětivosti ječmene (*Ustilago nuda f.sp. hordei*)** byly pozorovány v okresech Trutnov /lokalita Velké Svatoňovice 15.5./, Hradec Králové /lokalita Praskačka 23.5./ a Chrudim /lokalita Možděnice 16.6./.

První výskyt **sít'ovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byl zaznamenán v okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 27.3./, Pardubice /lokalita Staré Čívce 26.3./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 26.3./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 7.4./. Pouze v okresech Jičín /lokalita Valdice 21.3./ a Hradec Králové /lokalita Mžany 8.4./ byla intenzita hodnocena jako střední. Již koncem dubna byl v okrese Pardubice /lokalita Lhota pod Přeloučí 22.4./ pozorován silný výskyt. Další silné výskyty byly hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Orel 3.6./ a Jičín /lokalita Vokšice 13.6./. První slabé výskyty v nově založených porostech byly zaznamenány v okresech Hradec Králové /lokalita Libčany 7.10./, Pardubice /lokalita Labětín 23.10./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./, Havlíčkův Brod /lokality Lípa 12.11. a Bohumilice 20.11./ a Náchod /lokalita Staré Pleso 12. 11./.

Poměrně rychlý rozvoj **spály ječmene (*Rhychosporium secalis*)** dokumentovala hlášení z jednotlivých okresů – v březnu byly zaznamenány přetrvávající infekce, ale v průběhu dubna již byla zaznamenána zvýšené výskyty. To dokumentují zprávy z okresů Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky 8.4./ byl již pozorován silný výskyt, v okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 7.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 7.4./ střední, Hradec Králové /lokalita Mžany 15.4./ kde byl laboratorně potvrzen silný výskyt. V průběhu vegetace pak přetrvávaly střední, lokálně až silné výskyty. První příznaky této choroby na nově založených porostech byly pozorovány v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Pardubice /lokalita Labětín 16.12./.

V okresech Chrudim /lokalita Dolní Bezděkov 29.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Vraclav 29.5./ byly zjištěny první příznaky **stéblolamu ječmene (*Oculimacula yellundae*)**. V okrese Jičín /lokalita Valdice 3.6./ již byla intenzita výskytu této choroby hodnocena jako střední.

I přes absenci sněhové pokrývky během zimy byly v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 26.3./, Ústí nad Orlicí /lokality Vysoké Mýto a Lanškroun 25.3./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 26.3./ zjištěny lokálně až střední výskyty **tyfulové plísňovitosti obilnin (*Typhula incarnata*)**. Na nově založených porostech byl první výskyt hlášen z okresu Svitavy /lokalita Dolní Újezd 11.11./.

První výskyt dospělců **třásněnek (*Thysanoptera*)** byl zjištěn v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 30.4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 30.4./. Poškození klasů způsobené tímto škůdcem bylo pozorováno v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 7.5./.

V rámci monitoringu na výdrolech byl první výskyt **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** zjištěn v okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 18.9./ a v okrese Jičín /lokalita Březovice 5.9./ odpovídaly počty výskytu silnému. I přes ošetření porostu proti přenašečům

viróz byl v okrese Pardubice /lokalita Labětín/ ještě 4.11. pozorován slabý výskyt tohoto škůdce.

První výskyt okřídlených samic **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** na listech byl zjištěn v okresech Hradec Králové /lokalita Mžany 30.4./ a Jičín /lokalita Valdice 6.5./. První výskyt v klasech byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 2.6./.

První výskyty **kohoutků (*Oulema sp.*)** byly vzhledem k průběhu počasí velice brzké a proto i nálezy prvních vajíček byly hlášeny již v průběhu dubna a to z okresů Ústí nad Orlicí /lokalita Jehnědí 8.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 23.4./, Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 24.4./, Jičín /lokalita Valdice 29.4./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 30.4./. Nálezy larev byly postupně zaznamenány v okresech Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 7.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Kožlů 21.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 20.5./.

TRITIKALE

V okrese Náchod /lokalita Velké Petrovice 30.4./ byl zaznamenán silný výskyt **padlí (*Blumeria sp.*)**.

JEČMEN JARNÍ

V okresech Náchod /lokalita Vršovka 17.4./ a Hradec Králové /lokalita Dobřenice 18.6./ byl pozorován první výskyt **hnědé rzivosti ječmene (*Puccinia hordei*)**. První výskyt v klasech byly zaznamenány v okrese Chrudim /lokalita Orel 23.6./.

První výskyty **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** byly zjištěny v okresech Svitavy /lokalita Litomyšl 9.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bačetín 8.4./, Ústí nad Orlicí /lokalita Vysoké Mýto 9.4./, Chrudim /lokalita Orel 22.4./ a Náchod /lokalita Vršovka 23.4./. Z okresů Náchod /lokalita Vršovka 6.5./, Hradec Králové /lokalita Kratonohy 16.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pěčín 19.5./ byly hlášeny výskyty střední.

První výskyty **síťovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** byly hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Orel 15.4./, Svitavy /lokalita Třebořov 16.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 15.4./. Poté byly v okresech Jičín /lokalita Slatiny 22.4./ a Náchod /lokalita Vršovka 23.4./ zaznamenány již střední výskyty a silné v okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bačetín 6.5./, Chrudim /lokalita Orel 7.5./ a Hradec Králové /lokalita Kratonohy 16.5./. Po zbývajících částech vegetace přicházely zprávy o přetrvávajících středních, lokálně až silných výskytech.

Brzké a hned střední až silné výskyty **spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*)** byly zaznamenány v okresech Jičín /lokalita Slatiny 22.4./, Svitavy /lokalita Mikuleč 23.4./, Chrudim /lokalita Orel 3.6./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 4.6./. Zvýšené, převážně střední, výskyty přetrvávaly až do sklizně. První výskyty v klasech byly zaznamenány v okrese Chrudim /lokalita Orel 23.6./.

První výskyt **vtalky ječné (*Agromyza megalopsis*)** byl zjištěn v okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 9.4./ a slabý výskyt min s larvami byl zaznamenán v okrese Pardubice /lokalita Lánský u Důlku 19.6./.

První výskyty **dřepčků (*Phyllotreta spp.*)** především na okrajích pozemků byly zaznamenány v okresech Jičín /lokalita Milíčevy 21.3./, Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 8.4./, Chrudim /lokalita Orel 8.4./ a Pardubice /lokalita Lánský u Důlku 9.4./.

Hlášení o výskytech **kyjatky osenní (*Sitobion avenae*)** přišla z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 2.6./, Hradec Králové /lokalita Stěžery 5.6./ a Pardubice /lokalita Lány na Důlku 3.6./ a Jičín /lokalita Slatiny 21.5./.

První výskyty **mšice střemchové (*Rhopalosiphum padi*)** byly pozorovány v okresech Žďár nad Sázavou /lokalita Blízkov 28.5./, Hradec Králové /lokalita Stěžery 5.6./, Pardubice /lokalita Lány na Důlku 3.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Velký Uhřínov 9.6./. V klasech byl první výskyt zjištěn v okrese Jičín /lokalita Milíčeves a Slatiny 19.6./.

Již v první polovině dubna byly hlášeny první výskyty **kohoutků (*Oulema* sp.)** z okresů Pardubice /lokalita Lány u Důlku 9.4./, Hradec Králové /lokalita Praskačka 16.4./ a Náchod /lokalita Vršovka 17.4./. Jejich vajíčka byla postupně nalézána v okresech Chrudim /lokalita Orel 29.4./ a Svitavy /lokalita Zahrad 30.4./. První larvy byly pozorovány v okrese Chrudim /lokalita Orel 13.5./ a ihned silný výskyt larev byl zjištěn v okrese Jičín /lokalita Slatiny 21.5./.

PŠENICE JARNÍ

V okrese Pardubice /lokalita Jankovice 11.6./ byl na praporcovém listu zjištěn silný výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)**.

První výskyt /lokálně až silný/ **žluté rzivosti pšenice (*Puccinia striiformis*)** byl pozorován v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Křižanov 18.6./.

KUKUŘICE SETÁ

V okrese Jičín /lokalita Úlibice 4.9./ byl zjištěn střední výskyt **bělorůžové hníloby obiliek kukuřice (*Gibberella* spp.- teleom., *Fusarium* spp. – anam.)** a první výskyty byly pozorovány i v okresech Náchod /lokalita Slavětín 17.9./, Pardubice /lokalita Lipoltice a Trnávka 11.9./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 17.9./. V okrese Pardubice /lokalita Trnávka 30.9./ bylo zjištěno silné poškození palic tímto patogenem - kukuřice byla na tomto pozemku pěstována šestým rokem po sobě.

První pouze slabé výskyty **obecné snětivosti kukuřice (*Ustilago maydis*)** byly postupně zjištěny v okresech Jičín /lokalita Soběraz 15.8./, Havlíčkův Brod /lokalita Sechov 29.8./, Hradec Králové /lokalita Všeň 11.9./, Náchod /lokalita Slavětín 17.9./, Pardubice /lokalita Lipoltice a Trnávka 11.9./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 17.9./ a Chrudim /lokalita Slatiňany, Raná a Vojtěchov 30.9./.

Lokálně až střední výskyty **mšic** na listech byly hlášeny z okresů Havlíčkův Brod /lokalita Sechov 17.7./, Náchod /lokalita Žďár nad Metují 14.7./, Ústí nad Orlicí /lokalita Bučina 16.7./, Jičín /lokalita Robousy 19.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Petrovice 19.6. a Slemeno 29.7./.

Přesetí 20 ha kukuřice muselo být zaoráno? provedeno v okrese Havlíčkův Brod /lokalita Údavy 29.5./ z důvodu poškození vzcházejících rostlinek larvami **květilky všežravé (*Delia platura*)**. Intenzita napadení byla vyhodnocena jako silný výskyt.

Ke dni 20.6. byly nainstalovány po celé oblasti feromonové lapáky za účelem monitorování výskytu **bázlivce kukuřičného (*Diabrotica vngifera*)**. V důsledku brzkého jara a stavu vegetace začal i nálet tohoto škůdce podstatně dříve než v minulých letech. To dokládají i úlovky dospělců hlášené z okresů - Chrudim /lokalita Slatiňany 14.7./, Pardubice /lokalita Trnávka 16.7./, Trutnov /lokalita Choustníkovo Hradiště 16.7./, Žďár nad Sázavou /lokalita Rovečné 18.7./, Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov a Kožlí 24.7./, Jičín /lokalita

Studeňany 29.7./, Náchod /lokalita Žďár nad Metují 26.7./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Slemeno 24.7./ a Ústí nad Orlicí /lokality Běstovice 24.7. a Řepníky 30.7./ Velmi rychle docházelo i k nárůstu počtu ulovených jedinců a například v polovině srpna odpovídaly úlovky silnému výskytu /i několik desítek kusů za den/ např. v okresech Havlíčkův Brod /lokality Kochánov a Kožlí/, Náchod /lokalita Žďár nad Metují/, Pardubice /lokality Lipoltice a Trnávka/ a Žďár nad Sázavou /lokalita Černá/.

Při vyhodnocování úlovků ze světelných lapačů v okrese Jičín a Ústí nad Orlicí byla od poloviny července zaznamenána vlna náletu **zavíječe kukuřičného (*Ostrinia nubilalis*)**. V okresech Jičín /lokalita Studeňany 15.8./ a Ústí nad Orlicí /lokality Líšnice a Běstovice 15.8./ byl také zjištěn první výskyt jeho larev ve stéblech. Lokálně až silné poškození rostlin tímto škůdcem bylo pozorováno na neošetřených porostech kukuřic pěstovaných několik let po sobě v okrese Chrudim /lokalita Štěnec 17.9./.

LUSKOVINY

HRÁCH SETÝ

V okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Skrovnice 10.6./ a Svitavy /lokalita Svitavy předměstí 7.7./ byl podle vnějších příznaků porost napaden **fomovou kořenovou a krčkovou spálou hrachu (*Phoma pinodella*)**. V okrese Svitavy se jednalo o střední výskyt.

Výskyty **mykosferelové hnědé strupovitosti hrachové (*Mycosphaerella pinodes*)** byly postupně zaznamenávány v okrese Jičín /lokalita Vokšice 27.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Skrovnice 10.6./, Chrudim /lokalita Chrudim 17.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 8.7./ Pouze v okrese Chrudim byla intenzita napadení hodnocena jako střední a došlo k rozšíření choroby i do vyšších pater porostu.

První lokálně až střední výskyt **plísně hrachu (*Peronospora pisi*)** na listech byl zjištěn v okresech Hradec Králové /lokalita Dobřenice 20.5./ a Chrudim /lokalita Chrudim 21.5./ Slabé výskyty byly zaznamenány také v okresech Jičín /lokalita Vokšice 27.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 8.7./.

První výskyt **strupovitosti hrachu (*Ascochyta pisi*)** na listech byl zjištěn v okresech Chrudim /lokalita Chrudim 21.5./ a Pardubice /lokalita Ostřešany 2.7./ V okrese Chrudim /lokalita Chrudim 23.6./ byl poprvé zjištěn výskyt této choroby na luscích a již 1.7. bylo napadení hodnoceno jako střední.

Hlášení o prvních výskytech **kyjatky hrachové (*Acyrtosiphon pisum*)** přicházela postupně z okresů Hradec Králové /lokalita Dobřenice 30.4./, Chrudim /lokalita Chrudim 21.5./, Jičín /lokalita Vokšice 21.5./, Ústí nad Orlicí /lokalita Zářecká Lhota 22.5./, Náchod /lokalita Nahořany 27.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Rýbné nad Zdobnicí 26.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Jabkoňov, Nová Ves a Osová 30.5./ Na některých lokalitách byly poměrně brzy zjištěny počty odpovídající střední intenzitě – např. v okresech Hradec Králové /lokalita Mžany 7.5./, Jičín /lokalita Konecchlumí 29.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Jabkoňov a Osová 2.6./ V porostech v okresech Jičín a Ústí nad Orlicí /lokalita Oucmanice 2.7./ byly výskyty hodnoceny jako silné, na ostatních lokalitách zůstávaly díky insekticidní ochraně většinou na slabé úrovni.

První střední výskyt **listopase čárkovaného (*Sitona lineatus*)** byl zaznamenán v okrese Jičín /lokality Vokšice - Podhradí a Žlunice 7.4./ a slabé v okresech Chrudim /lokalita Chrudim 3.4./, Pardubice /lokalita Ostřešany 9.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 7.4./, Svitavy /lokalita Svitavy předměstí 9.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 8.4./.

V okresech Chrudim /lokalita Chrudim 9.6./ byl zjištěn na spodních listech první výskyt larev **vrtalky (*Liriomyza* spp.)** /již 17.6. hodnocen jako střední/ a Pardubice /lokalita Ostřešany 2.7./.

Koncem května a začátkem června postupně přicházela hlášení o prvních úlovcích **obaleče hrachového (*Laspeyresia rusticella*)** ve feromonových lapácích z okresů Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 27.5./, Chrudim /lokalita Chrudim 2.6./, Jičín /lokality Konechlumí 10.6. a Podhradí Vokšice 13.6./, Svitavy /lokalita Svitavy předměstí 13.6./, Žďár nad Sázavou /lokalita Nová Ves 11.6./, /lokalita Ostřešany 18.6./ /lokalita Nová Ves 17.6./.

Pouze v okresech Pardubice a Žďár nad Sázavou odpovídaly ulovené počty střední intenzitě náletu.

BOB

V okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 13.5./ byl zaznamenán první slabý výskyt **hnědé skvrnitosti (*Botrytis fabae*)**. V okrese Chrudim /lokalita Holešovice u Chroustovic 30.6./ byl na listech zjištěn střední výskyt této choroby.

LUPINA BÍLÁ

Ve vzorku odebraném z množitelského porostu v okrese Pardubice /lokalita Drozdice/ byl 20.8.2014 laboratorně potvrzen na luscích silný výskyt **antraknóзовé vrcholové spály lupiny (*Colletotrichum* sp.)**.

Na rostlině odebrané z téhož množitelského porostu dne 8.7. byl na luscích a stoncích laboratorně potvrzen výskyt **bílé plísnovitosti lupiny (*Sclerotinia sclerotiorum*)**.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ

Ve vzorku odebraném v okrese Svitavy /lokalita Chornice 12. 11./ (střední výskyt fialových rostlin) byl v laboratoři detekován virus **BWYV (*Beet western yellows polerovirus*)** a silný výskyt **hádátka (*Pratylenchus neglectus*)**.

První výskyt **alternariové skvrnitosti brukvovitých (*Alternaria brassicae*)** na listech byl pozorován v okresech Náchod /lokalita Vršovka 24.4./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 29.4./, Svitavy /lokalita Záhrad 30.4./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Králova Lhota 27. 5./.

Postupně docházelo k nárůstu výskytů a přicházela hlášení o napadení šešulí touto chorobou - Chrudim /lokalita Podlíšťany 3.6./, Pardubice /lokalita Přelouč 11.6./, Náchod /lokality Meziměstí a Spy 3.7./, Rychnov nad Kněžnou /lokality Chlístov a Skršice 3.7./ a Ústí nad Orlicí /lokality Svatý Jiří, Libecina a Řepníky 1.7./

První hlášení o slabém výskytu **bílé hniloby řepky (*Sclerotinia sclerotiorum*)** na listech a bázích stonků přišla postupně z okresů Chrudim /lokalita Podlíšťany 20.5./ a Jičín /lokalita Robousy 19.6./.

V ostatních okresech byly zjišťovány pouze slabé výskyty. Při monitoringu po sklizni byl zjištěn její silný výskyt v okrese Jičín /lokalita Jičíněves 22.10./ a střední v okrese Havlíčkův Brod /lokalita Krásná Hora 20.8./.

Při prohlídkách porostu po přezimování bylo zjištěno v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 20.3./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 16.6./ až střední napadení rostlin **fomovým černáním stonků řepky (*Leptosphaeria maculans*)**. Pouze slabé výskyty byly

pozorovány v okresech Svitavy /lokalita Kunčina 26.3./ a Pardubice /lokalita Přelouč 17.6./. Na novém osevu řepky byly pozorovány první skvrny na listech způsobené touto chorobou v okresech Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky 18.9./, Hradec Králové /lokalita Libčany 7.10./, Jičín /lokalita Jičín 15.10./, Náchod /lokality Police nad Metují 1.10. a Rasošky 13.10./, Pardubice /lokalita Škudly 7.10./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 10.10./ a Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 12.11./. V okrese Svitavy /lokality Strakov a Radiměř 14.10./ Havlíčkův Brod /lokalita Štoky 18.11./ a Pardubice /lokalita Škudly 16.12./ byly již výskyty hodnoceny jako střední.

V průběhu vegetace byly ve sledované oblasti zaznamenány další ohniskové výskyty **nádorovitosti kořenů brukvovitých (*Plasmodiophora brassicae*)**, hlášeno z okresů Ústí nad Orlicí /lokalita Damníkovo Skořenice 26.3./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 30.6./, Náchod /lokalita Žďár nad Metují 17. 9./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 10.11./ - odumírání rostlin nebylo pozorováno.

Z okresů Chrudim /lokalita Podlíšťany 13.5./, Ústí nad Orlicí /lokality Libecina, Svatý Jiří, Řepníky a Voděrady 4.6./ byly hlášeny první, lokálně až střední výskyty **plísňě brukvovitých (*Hyaloperonospora parasitica*)**. Výskyt této choroby na šešulích pak byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 17.6./.

První symptomy napadení listů **verticiliovým vadnutím řepky (*Verticilium sp.*)** byly zjištěny v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 13.5./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 27.5./.

V okresech Náchod /lokalita Volovka 3.11./, Pardubice /lokalita Škudly 16.12./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 3.11./ byly zaznamenány výskyty okřídlených samečků **mšice broskvoňové (*Myzus persicae*)**.

První výskyt **mšice zelné (*Brevicoryne brassicae*)** byl hlášen z okresu Trutnov /lokalita Bílé Poličany 13.5./. Následně byly pozorovány střední výskyty v okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 23.5./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 27.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 11.6./. Již v polovině září byl zjištěn první výskyt v okrese Pardubice /lokalita Škudly 17.9./. Poté následovala hlášení o výskytech středních (lokálně až silných) z okresů Svitavy /lokality Strakov a Jevíčko 14.10./, Jičín /lokalita Jičín 15.10./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./, Ústí nad Orlicí /lokality Džbánov, Heřmanice a Tisová 20.10./, Náchod /lokalita Volovka 3.11./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Dobré 3.11./. Při monitoringu vajíček byly jako střední vyhodnoceny pouze výskyty v okresech Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 5.12./ a Svitavy /lokality Strakov 28.11./.

Díky časnému nástupu jara byly zaznamenány velmi brzy první /pouze slabé/ úlovky **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** v Mörickeho miskách a z většiny okresů byl nálet hlášen již v poslední dekádě března - Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 27.3./, Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 28.3./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 26.3./, Jičín /lokalita Valdice 21.3./, Pardubice /lokalita Přelouč 26.3./, Svitavy /lokality Zahrad 24.3. a Čtyřicet Lánů 26.3./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.3./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Damníkovo 25.3./. I poté, zřejmě díky ochlazení a provedené aplikaci insekticidů, odpovídaly hlášené počty dospělců slabému výskytu. Pouze v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 16.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady u Vel. Bíteše 24.4./ byl zaznamenán lokálně až střední výskyt. V okrese Trutnov /lokalita Bílé Poličany 30.4./ byl zjištěn první výskyt jeho larev.

V okrese Pardubice /lokalita Přelouč 26.3./ byl pozorován první slabý výskyt larev **dřepčíka olejkového (*Psylliodes chrysocephala*)**. Téměř ve všech okresech sledované

oblasti byl pozorován na vzcházejících porostech výskyt imág – zřejmě důsledek setí nemořeného osiva a většinou muselo být přistoupeno k aplikaci insekticidů. Střední výskyty byly i přes opakovanou aplikaci insekticidů zaznamenány v okrese Náchod a Rychnov nad Kněžnou.

V nainstalovaných Mörickeho miskách byly již v posledních dnech února a začátkem března zjištěny první výskyty **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** a **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus pallidactylus*)** – Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 26.2./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 27.2./, Jičín /lokalita Valdice 3.3./, Náchod /lokalita Polici nad Metují 3.3./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Skršice 3.3./, Hradec Králové /lokalita Praskačka 5.3./, Svitavy /lokalita Čtyřicet Lánů 11.3./ a Ústí nad Orlicí /lokality Zámorsk, Slatina, Vraclav a Vysoké Mýto 25.2. - 4.3./, V okresech Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 14.3./ a Jičín /lokalita Valdice 10.3./ došlo ke zvýšení jejich výskytu až k hodnotám prahu škodlivosti. Po provedených aplikacích insekticidů a také zřejmě v důsledku nízkých nočních teplot zůstal nálet těchto škůdců na slabé úrovni. V okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Blížkov 15.4./ bylo pozorováno první kladení vajíček.

Od poloviny dubna byly prakticky ze všech okresů hlášeny první nálety **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)**. Převážně se jednalo o výskyty slabé, pouze v okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 16.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Skršice 6.5./ a Svitavy /lokalita Staré Město 7.5./ odpovídaly počty jedinců střední intenzitě. První výskyty larev byly zjištěny v okresech Náchod /lokalita Nahořany 13.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Opočno 13.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Nové Sady 15.5./.

První výskyt larev **květilky zelné (*Delia radicum*)** byl zaznamenán v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Skršice 20.3./, Na vzcházejících porostech byl pozorován v celé sledované oblasti zvýšený výskyt min s larvami a jejich přítomnost byla zjištěna i na kořenech rostlin v okresech Trutnov /lokalita Bílé Poličany 21.10./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Svatý Jiří 20.10./.

První výskyt dospělců **pílatky řepkové (*Athalia rosea*)** byl pozorován v okrese Náchod /lokalita Volovka 17.9./ a následně byly zjištěny požitky způsobené jejich housenicemi v okresech Žďár nad Sázavou /lokalita Sázava 19.9./, Havlíčkův Brod /lokalita Okrouhlička 8.10./, Hradec Králové /lokalita Blešno 9.10./, Náchod /lokality Police nad Metují 1.10. a Volovka 17.10./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 10.10./, Svitavy /lokality Trstěnice, Kunčina a Jevíčko 14.10./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Česká Rybná 20.10./.

První ojedinělé výskyty imág **bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*)** byly hlášeny z okresu Trutnov /lokalita Bílé Poličany 9.4./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 23.4./, Jičín /lokalita Valdice 23.4./, Svitavy /lokalita Osík 23.4./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 22.4./, Žďár nad Sázavou /lokalita Velká Bíteš 23.4./, Náchod /lokalita Vršovka 28.4./, Rychnov nad Kněžnou /lokality Valy a Chlístov 29.4./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Lanškroun 28.4./, Poté zůstávaly výskyty na poměrně slabé úrovni a první slabé výskyty larev byly zjištěny v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 16.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Opočno 13.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Věž 23.5./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 22.5./, Jako střední byl hodnocen výskyt larev v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 20.5./ a Žďár nad Sázavou /lokality Blížkov a Černá 22.5./ a silný byl hlášen pouze z okresu Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pěčín 5.6./.

Při jarním monitoringu **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly zaznamenány střední výskyty z okresů Chrudim /lokalita Podlíšťany 26.3./, Svitavy /lokalita Jevíčko/ a Ústí nad Orlicí /celý okres/ a hlášeno bylo poměrně časté použití rodenticidů. Při podzimních odpočtech obsazenosti nor byly zjištěny lokálně až silné výskyty v okresech Hradec Králové

/lokalita Bydžovsko/, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Krchleby/ a Svitavy /lokality Čistá, Dolní Újezd a Morašice/ a Chrudim /lokality Hrochův Týnec, Švihov a Trhová Kamenice/ v důsledku čehož byly provedeny aplikace rodenticidů.

MÁK SETÝ

První výskyt pleosporové hnědé skvrnitosti máku (*Pleospora papaveracea*) byl zaznamenán v okresech Jičín /lokality Radim a Pševs 27.5./ a Pardubice /lokalita Jezbořice 4.6./ a již jako škodlivý byl hodnocen výskyt v okresech Jičín /lokalita Bašnice 5.6./ a Chrudim /lokalita Zaječice 5.6./. Na pozorovacím bodě v okrese Pardubice /lokalita Jezbořice 29.7./ bylo zjištěno značné poškození spodních pater většiny rostlin.

První výskyty plísňě máku (*Perenospora arborescens*) byly postupně hlášeny z okresů Jičín /lokality Bašnice 30.4. a Radim 29.4./, Náchod /lokalita Nahořany 29.4./, Hradec Králové /lokalita Praskačka 16.5./ a Chrudim /lokalita Vížky 27.5./. Přítomnost této choroby na stoncích byla zaznamenána v okrese Náchod /lokalita Vršovka 2.7./ a na této lokalitě bylo následně zjištěno i rozšíření na makovice.

Střední výskyt šedé plísnovitosti máku (*Botryotinia fuckeliana*) byl laboratorně potvrzen ve vzorku odebraném v okrese Havlíčkův Brod /lokalita Česká Bělá 15.8./.

První slabé výskyty mšice makové (*Aphis farae*) byly zjištěny v porostech v okresech Jičín /lokality Radim 6.5. a lokalita Pševs 6.5./, Pardubice /lokalita Jezbořice 6.5./ a Náchod /lokalita Vršovka 27. 5./. V okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 17.6./, Jičín /lokalita Bašnice 5.6./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bačetín 15.7./ byl následně zjištěn počet odpovídající střednímu výskytu. V okrese Pardubice /lokalita Jezbořice 15.7./ byl zaznamenán náhlý opad těchto mšic.

Z okresů Havlíčkův Brod /lokality Maleč a Krucemburk 2.4./, Jičín /lokalita Radim 7.4./, Ústí nad Orlicí /lokality Koldín a Oucmanice 4.4./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Vídeň 7.4./ byl hlášen nálet krytonosce kořenového (*Stenocarus fuliginosus*). V okrese Jičín /lokalita Bašnice 8.4./ již byla nalezena i první nakladená vajíčka. První poškození kořenů larvami bylo zaznamenáno v okresech Jičín /lokalita Bašnice 30.4./, Žďár nad Sázavou /lokalita Vídeň 29.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bačetín 15.7./.

V okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 17.6./ byl pozorován první výskyt imag krytonosce makovicového (*Neoglocianus maculaalba*) na mladých tobolkách a první výskyt jeho vajíček uvnitř tobolek. Larvy byly poprvé zjištěny 30.6. také na této lokalitě a dále v okrese Žďár nad Sázavou /lokalita Vídeň 21.7./.

Poškození stonků žlabatkou stonkovou (*Timaspis papaveris*) bylo zaznamenáno v okresech Náchod /lokalita Vršovka 15.7./ a Jičín /lokalita Bašnice 31.7./.

LEN

V okrese Chrudim /lokalita Slatiňany 29.4./ byl zjištěn první výskyt dřepčíka Inového (*Longitarsus parvulus*) a již za týden odpovídaly zjištěné počty na této lokalitě výskytu střednímu.

SLUNEČNICE

První výskyt alternariové skvrnitosti slunečnice (*Alternaria* sp.) na listech byl pozorován v okrese Pardubice /lokalita Jeníkovice 10.6./. Na stejné lokalitě byl 5.8. zjištěn i první výskyt bílé hniloby slunečnice (*Sclerotinia sclerotiorum*).

V okresech Jičín (lokalita Běchary 11.6.) a Pardubice /lokalita Kasalice 4.6./ byl zjištěn první, ohniskový výskyt **mšice slívové (*Brachycaudus helichrysi*)**.

OKOPANINY

BRAMBOR OBECNÝ

Hlášení o prvních výskytech **bakteriálního černání stonku a měkké hniloby hlíz bramboru (*Pectobacterium atrosepticum*)** přišla nejprve z okresů Náchod /lokalita Žďár nad Metují 12.6./, Havlíčkův Brod /lokalita Železné Horky 18.6./, Chrudim /lokalita Dřevíkov 16.6./ a Jičín /lokalita Robousy 19.6./. Jako silný byl vyhodnocen výskyt v okresech Jičín /lokalita Holovousy 4.7./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Pavlov 1.7./, jako střední v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Modlíkov 15.7./, Svitavy /lokality Sebranice a Polička 16.7./ a Náchod /lokalita Nahořany 6.8./.

Jako každý rok byly výskyty **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)** poprvé zjištěny na zahrádkách a záhumenkách. Mimo plochy malopěstitelů pak první hlášení přišla z okresů Havlíčkův Brod /lokality Krátká Ves, Kyjov 11.6./, Chrudim /lokalita Třebřichy 9.6./, Náchod /lokalita Žďár nad Metují 12.6./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Bolehošť 10.6./, Svitavy /lokality Litomyšl a Rozhraní 10.6./, Žďár nad Sázavou /lokalita Světnov 9.6./ a Jičín /lokalita Robousy 19.6./. Střední lokálně až silné výskyty byly zaznamenány pouze na zahradách – hlášeno například z okresu Svitavy /lokalita Litomyšl 8.7./, Ústí nad Orlicí /lokalita Žamberk 18.7./ a Náchod /lokalita Nahořany 6. 8./. Napadení hlíz touto chorobou v rozsahu 4 – 6% bylo pozorováno v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Helvíkovice 19.8./.

První /později až střední/ výskyt **terčovitě a hnědé skvrnitosti brambor (*Alternaria solani* a *Alternaria tenuis*)** byl pozorován v okrese Pardubice /lokalita Sovolusky 26.6./. Další střední výskyt byl zaznamenán v okrese Havlíčkův Brod /lokalita Olešenka 14.8./ a lokálně až silný výskyt v okrese Chrudim /lokality Možděnice, Dřevíkov, Všeradov a Zderaz 20.8./.

První pozorování brouka **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byla hlášena z okresů Jičín /lokalita Miletín 23.4./ a Hradec Králové /lokalita Plotíště 22.4./, kde byla nalezena již i vajíčka tohoto škůdce. Další a to silné výskyty vajíček byly zjištěny v okresech Žďár nad Sázavou /lokalita Světnov 3.6./ a Jičín /lokalita Ohařice 12.6./. Nálezy larev byly postupně hlášeny z okresů Chrudim /lokalita Třebřichy 3.6./, Pardubice /lokalita Sovolusky 11.6./ a Žďár nad Sázavou /lokality Kyjov a Světnov 9.6./. V okrese Pardubice /lokalita Sovolusky 16.7./ byl zaznamenán první výskyt letních brouků.

CUKROVKA

V okrese Hradec Králové /lokality Mžany, Všestary a Nechanice/ došlo k značnému poškození vzešlé cukrovky **mrazem**. Jednalo se o porosty na pozemcích o celkové výměře asi 200 ha.

V okrese Jičín /lokalita Úlibice 19.6./ byl zjištěn na listech první výskyt virové žloutenky – **virové mírné žloutnutí řepy (BMV)**.

V okrese Náchod /lokalita Vršovka 16.9./ byl zaznamenán střední výskyt **padlí řepy (*Erysiphe betae*)**.

První výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** byly zaznamenány v okresech Hradec Králové /lokalita Mžany 30.5./, Jičín /lokalita Žeretice 11.6./, Ústí nad Orlicí /lokalita Bučina 12.6./, Chrudim /lokalita Třebřichy 24.6./, Náchod /lokalita Vršovka 15.7./ a Pardubice /lokalita Jezbořice 5.8./. Středních výskytů bylo dosaženo v okresech Hradec Králové /lokalita Lhota pod Libčany 18.9./, Náchod /lokalita Vršovka 16.9./ a Pardubice /lokalita Jezbořice 5.8./.

V okresech Chrudim /lokalita Třebřichy 15.8./ a Jičín /lokalita Úlibice 21.8./ byly zjištěny první ohniskové výskyty **ramulariové listové skvrnitosti řepy ohniskové (*Ramularia beticola*)**.

Přítomnost okřídlených samiček **mšice makové (*Aphis farae*)** byla prvně pozorována v okresech Pardubice /lokalita Jezbořice 29.4./, Ústí nad Orlicí /lokalita Hrušová 29.4./, Chrudim /lokalita Třebřichy, Bylany 6.5./, Náchod /lokalita Vršovka 13.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Skršice 13.5./. Ohniskově silný výskyt byl zjištěn v okrese Jičín /lokalita Úlibice 5.6./ a na pozorovacím bodě v okrese Pardubice /lokalita Jezbořice 15.7./ byl zaznamenán jejich náhlý opad.

První slabé požerky od **dřepčíků (*Chaetocnema* sp.)** byly zjištěny v okresech Pardubice /lokalita Jezbořice 8.4./, Svitavy /lokalita Městečko Trnávka 9.4./ a Náchod /lokalita Vršovka 17.4./.

První a silný výskyt **osenice polní (*Agrotis segetum*)** byl pozorován v okrese Hradec Králové /lokalita Mžany 1.8./.

Z okresu Náchod /lokalita Vršovka 22.5./ a Chrudim /lokalita Třebřichy 27.5./ přišla hlášení o prvních výskytech vajíček **květilky řepné (*Pegomya hyoscyami*)**. První výskyty min s larvami tohoto škůdce byly zjištěny v okresech Pardubice /lokalita Jezbořice 10.6./, Chrudim /lokalita Třebřichy 17.6./ a Náchod /lokalita Vršovka 2.7./.

Výrazné škody způsobené **slimáčky (*Deroceras* sp.)** byly zaznamenány na okrajích porostů v okresech Chrudim /lokalita Třebřichy 27.5./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Lanškroun 27.5./.

V okrese Svitavy /lokalita Městečko Trnávka 27.6./ byl zjištěn střední výskyt **plevelných řep (*Weed beet*)** a z ostatních okresů sledované oblasti byly hlášeny výskyty pouze slabé.

KMÍN

V okresech Náchod /lokalita Černčice a Vršovka 13.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Radostín nad Oslavou 16.5./ bylo pozorováno poškození květů **vlnovníkem kmínovým (*Aceria carvi*)**.

První výskyty **plochušky kmínové (*Depressaria daucella*)** byly pozorovány v okresech Chrudim /lokalita Vížky 6.5./, Náchod /lokalita Vršovka 13.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Radostín nad Oslavou 16.5./. Výskyt jejich housenek v okolíkách dosáhl v okresech Chrudim /lokalita Podlíšťany 21.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Radostín nad Oslavou 22.5./ střední intenzity.

Na lokalitě Domoradice v okrese Ústí nad Orlicí byly nalezeny na počátku května v zahnědlých květenstvích strusky dipter. Vzorek odeslaný za účelem determinace potvrdil přítomnost larev **květilky všežravé (*Delia pratura*)**. Dle vyjádření pracovníků AGRAS

Šumperk se jedná o příležitostného škůdce vyvíjejícího se v zahrádkách (rozkládajících se) poupatech. Primárně byly rostliny napadeny blíže nespecifikovanou chorobou. Porost byl po nálezů ihned ošetřen insekticidem v kombinaci s fungicidem. Následná prohlídka 20.5 prokázala značnou redukci květů v okolí napadených pupat z počátku května.

Jako silný byl hodnocen výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** v okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita České Meziříčí 5.11./. Následně byla provedena aplikace rodenticidů.

PÍCNINY

JETEL, VOJTĚŠKA

V okrese Pardubice /lokalita Ostřetín 13.2./ bylo na 2/3 pozemku o celkové výměře 30 ha zaznamenáno odumírání rostlin způsobené silným výskytem **bílé hniloby jetele (*Sclerotinia trifoliorum*)** - potvrzeno laboratoří v Olomouci.

Střední až silné výskyty **hraboše polního (*Microtus arvalis*)** byly při jarním monitoringu hlášeny z okresů Svitavy /např. lokality Strakov, Morašice, Benátky, Janov a Oldřív/ a Pardubice /lokality Voleč, Strašov a Lhota pod Přeloučí/. Při podzimních průzkumech byly střední, lokálně až silné výskyty zaznamenány v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 10.10./, Hradec Králové /lokalita Osice 16.10./, Jičín /lokality Tetín 23.10. a Železnice 5.11./, Náchod /lokality Velké Poříčí 7.10. a Volovka 4.11./, Pardubice /lokality Křičev 14.11./, Rychnov nad Kněžnou /lokality Pěčín 8.10. a Chlístov 7. 11./ a Svitavy /lokality Nedošín, Vendolí a Pohora 20.10. a Dolní Újezd, Motašice a Sedliště 15.11./.

OVOCNÉ DŘEVINY

V okrese Jičín /lokalita Drahoraz 11.3./ byl v sadech zjištěn silný výskyt **hraboše polního (*Microtus arvalis*)**, na stejné lokalitě zjištěn i ohniskový výskyt **hryzce vodního (*Arvicola terrestris*)**.

JABLOŇ

V okrese Jičín /lokalita Úlibice 5.6./ byl zjištěn první výskyt symptomů **virové mozaiky jabloně (*Apple mosaic virus*)** na listech.

Z důvodu podezření na výskyt **bakteriální spály jabloně (*Erwinia amylovora*)** byly z okresu Chrudim /lokalita Libanice/ odeslány vzorky do diagnostické laboratoře, kde byla choroba potvrzena. Laboratorně byl také potvrzen silný výskyt této choroby na silničním stromořadí v okrese Hradec Králové /lokalita Librantice 30.7./.

Silné výskyty **moniliniové spály jabloně (*Monilinia laxa*)** byly pozorovány v zahrádkách na jabloních v okrese Hradec Králové /lokality Hradec Králové a Lhota pod Libčany 15.5./ a jako střední byly hodnoceny výskyty v okresech Náchod /lokalita Zájezd 25.7./, Svitavy /lokalita Litomyšl 17.8./ a Ústí nad Orlicí /lokalita Koldín 21.8./.

První slabé výskyty **padlí jabloně (*Podosphaera leucotricha*)** na náchylných odrůdách byly pozorovány v zahrádkách v okresech Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 7.5./ a Svitavy /lokalita Litomyšl 12.5./. V okresech Jičín /lokalita Úlibice 5.6./, Náchod /lokality Zájezd a Náchod 2.6./ a Pardubice /lokalita Svinčany 5.6./ byly zjištěny první výskyty symptomů této choroby na plodech. Silné výskyty byly zaznamenány v okrese Hradec Králové /lokalita Těchlovice 28.7./ a v ovocné školce na terminálních letorostech v okrese Jičín /lokalita Březovice 5.9./.

První výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl pozorován v okresech Pardubice /lokalita Svinčany 29.4./, Náchod /lokalita Zájezd 6.5./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 6.5./ a Jičín /lokalita Úlibice 12.5./. První výskyty na plodech byly zjištěny v okresech Pardubice /lokalita Svinčany 5.6./ a Ústí nad Orlicí /lokality Jehnědí a Koldín 5.6./, následně byly hlášeny střední výskyty na plodech z okresů Náchod /lokalita Zájezd 17.6./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 10.6./.

První výskyty kolonií **vlnatky krvavé (*Eriosoma lanigera*)** byly zjištěny na větvích a kmenech v okresech Jičín /lokalita Miletín 21.4./, Hradec Králové /lokalita Libčany 7.5./, Pardubice /lokalita Svinčany 6.5./ a Náchod /lokalita Zájezd 2.6./. Střední intenzita výskytu byla zaznamenána v okresech Jičín /lokalita Drahoraz 4.6./ a Pardubice /lokalita Svinčany 17.6./. V okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Koldín 29.7./ byly na zastíněných letorostech zjištěny silné výskyty.

V okresech Jičín /lokalita Úlibice 20.3./ a Náchod /lokalita Zájezd 27.3./ byl zjištěn první pouze slabý výskyt dospělců **květopasa jabloňového (*Anthonomus pomorum*)** v korunách jabloní. Z těchto lokalit byly koncem dubna hlášeny i nálezy vzrostlých larev v nerozvinutých poupatech.

První výskyty **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** ve feromonových lapácích byly zaznamenány v okresech Jičín /lokalita Úlibice 29.4./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 1.5./, Pardubice /lokalita Svinčany 6.5./ a Náchod /lokalita Zájezd 22.5./. Silný nálet byl pozorován nejprve v okrese Chrudim /lokalita Podlíšťany 27.5./, Jičín /lokalita Úlibice 29.5./ a Náchod /lokalita Zájezd 27.5./.

Postupně byly hlášeny první úlovky **obaleče jabloňového (*Argyroplote variegana*)** ve feromonových lapácích z okresů Hradec Králové /lokalita Těchlovice 28.4./, Náchod /lokalita Zájezd 29. 4./, Chrudim /lokalita Podlíšťany 6.5./, Svitavy /lokalita Svitavy předměstí 6.5./ a Jičín /lokalita Úlibice 12.5./. Silné výskyty byly zaznamenány v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Krátká Ves a Štoky 13.6./ a Chrudim /lokalita Podlíšťany 10.6./.

V okresech Pardubice /lokalita Svinčany 6.5./, Náchod /lokalita Zájezd 27.5./ a Jičín /lokalita Úlibice 29.5./ byl ve feromonovém lapáku zaznamenán první výskyt **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)**. Silnému výskytu následně odpovídaly úlovky zjištěné v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 5.6./ a střednímu v okrese Náchod /lokalita Zájezd 2.6./.

Při sklepávání a na lepených deskách byla nalezena imaga **pílatky jablečné (*Hoplocampa testudinea*)** v okresech Náchod /lokalita Zájezd 18.4./ a Hradec Králové /lokalita Těchlovice 30.4./.

HRUŠEŇ

První potvrzený výskyt **bakteriální spály hrušně (*Erwinia amylovora*)** byl zjištěn v okrese Náchod /lokalita Zájezd 9.6./ a laboratorně potvrzený velmi silný výskyt byl důvodem likvidace stromů v sadech v okrese Pardubice /lokality Klenovka a Štěpánov 24.6./. Příznaky této choroby byly pozorovány v sadech v okrese Jičín /lokalita Lužany 30.7. a Holovousy 2.9./ a v zahrádkách v okrese Svitavy /lokalita Polička 15.9./.

První výskyty **rzivosti hrušně (*Gymnosporangium sabinae*)** byly zjištěny v okresech Svitavy /lokalita Litomyšl 28.4./, Hradec Králové /lokalita Hradec Králové a Předměřice 17.5./, Náchod /lokalita Náchod 20.5./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří 20.5./. Střední až silný výskyt byl pozorován v okrese Jičín /lokalita Jičín Soudná 29.7./.

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.5./ byl ve feromonovém lapáku zaznamenán první výskyt **štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*)** a již 10.6. odpovídaly počty ulovených samců silnému náletu.

SLIVONĚ

První výskyt příznaků **virových neštovic slivoně (*Plum pox virus PPV*)** na listech byl pozorován v okresech Jičín /lokalita Kamenice 29.5./ a Pardubice /lokalita Svinčany/. Na podzim byl laboratorně potvrzen výskyt i v okrese Pardubice /lokality Choltice a Svinčany 2.10./.

V okrese Jičín /lokalita Jičín – zahrádka 21.4./ byly zjištěny první výskyty **moniliové spály slivoně (*Monilinia laxa*)** a laboratorně byla potvrzena tato choroba i ve vzorcích odebraných v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 29.4./. Silné výskyty a to i na okrasných slivoních byly zjištěny v okresech Chrudim /lokalita Skuteč 22.5./ a Svitavy /lokalita Litomyšl 17.8./ - na plodech poškozených kroupami.

První, místy až střední výskyt **rzivosti slivoně (*Transchelia pruni-spinosae*)** na listech byl zaznamenán v okresech Hradec Králové /lokalita Těchlovice 3.7./ a Jičín /lokalita Březovice 5.9./

První výskyt **suché skvrnitost listů peckovin (*Stigmata carpophila*)** byl zjištěn v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 10.6./ a v okrese Jičín /lokalita Kopidlno 30.7./ bylo zaznamenáno silné napadení.

V okrese Svitavy /lokalita Zadní Arnoštov 13.8./ byl laboratorně potvrzen výskyt nového škůdce (zavlečeného) **tmavky švestkové (*Eurytoma schreineri*)**.

První výskyty **pílatky žluté (*Hoplocampa flava*)** a **švestkové (*Hoplocampa minuta*)** byly zaznamenány na lepových deskách v okresech Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 10.4./, Pardubice /lokalita Svinčany 22.5./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Velká Bíteš 24.4./. Přítomnost jejich housenic byla poprvé pozorována v okrese Hradec Králové /lokalita Těchlovice 1.5./.

VIŠEŇ (RF 75)

První střední výskyty **moniliové spály třešní (*Monilinia laxa*)** byly pozorovány v okresech Jičín /lokality Lháň a Radim – zahrady 1.5./ a Pardubice /lokalita Přelouč – zahrady 1.5./. První příznaky na plodech byly zaznamenány v okrese Pardubice /lokalita Raškovice 2.7./.

V okrese Pardubice /lokalita Raškovice 10.6./ byl pozorován první výskyt **skvrnitosti listů (*Blumeriella jaapii*)** a již 9.7. byl její výskyt hodnocen jako střední stejně jako v okrese Náchod /lokalita Broumov 31.7./.

První výskyty kolonií **mšice třešňové (*Myzus cerasi*)** na listech byly zjištěny v okresech Rychnov nad Kněžnou /lokalita Chlístov 6.5./, Jičín /lokalita Radim 28.5./, Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 30.5./ a Pardubice /lokalita Raškovice 5.6./. Na letorostech v okrese Pardubice /lokalita Choltice 5.6./ byl následně pozorován silný výskyt.

V okrese Pardubice /lokalita Choltice 10.6./ byl zjištěn na lepových deskách první výskyt imág **virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*)** a v lokalitě Přelouč (zahrádka) byly již zaznamenány první červivé plody s larvami.

BROSKVOŇ

První v některých případech i silné výskyty kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) byly zaznamenány v okresech Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 16.4./, Pardubice /lokalita Choltice 29.4./ a Náchod /lokalita Náchod 5.5./. Všeobecně byly v celé sledované oblasti neošetřené a nedostatečně ošetřené stromy silně napadeny touto chorobou.

MERUŇKA

Především na zahradách byly zaznamenány první výskyty moniliové spály meruňky (*Monilinia laxa*) – hlášeno z okresů Hradec Králové /lokalita Hradec Králové 8.4./, Svitavy /lokalita Litomyšl 15.4./ a Jičín /lokalita Veliš-Podhradí 13.6./.

LÍSKA OBECNÁ

V okrese Trutnov /lokalita Doubravice 26.8./ byl v plodech lísky zjištěn silný výskyt larev nosatce lískového (*Curculio nucum*).

DROBNÉ OVOCE

RYBÍZ ČERVENÝ (RF – 60 BBCH)

V okresech Jičín /lokalita Jičín a Drahoraz 7.4./ a Chrudim /lokalita Skuteč 21.5./ byly zaznamenány střední výskyty mšice rybízové (*Cryptomyzus ribis*) na listech.

Z okresu Jičín /lokalita Lužany 26.5./ byl hlášen silný výskyt motýlů nesytky rybízové (*Synanthedon tipuliformis*) a zvýšený výskyt vlnovníka rybízového (*Cecidophyopsis ribis*).

MALINÍK

V okrese Jičín /lokalita Jičín 1.7./ bylo na zahrádkách zjištěno lokálně až střední napadení plodů larvami malinovníka plstnatého (*Byturus tomentosus*).

ZELENINA

ČESNEK

V okresech Jičín /lokalita Miletín 4.6./, Hradec Králové /lokalita Smiřice 19.6./ a Žďár nad Sázavou /plošně/ byly v bázích rostlin zjištěny střední až silné výskyty pupáří vrtalky pórové (*Phytomyza gymnostoma*).

RAJČE

Především u malopěstitelů byly zjištěny zvýšené výskyty plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*) v okrese Hradec Králové /lokalita zahrádka Hr. Králové 15.6./, Náchod /lokality Náchod a Machov 22.8./, Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří 15.8/ a ve sklenících v okrese Ústí nad Orlicí /lokality Ústí nad Orlicí a Šňakov 2.9./.

OKURKA

Střední výskyty **plísňě dýňovitých (*Pseudoperonospora cubensis*)** byly zjištěny u malopěstitelů v okresech Náchod /lokalita Bukovice 18.8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří 14.8./.

OKRASNÉ DŘEVINY

První líhnutí zakladatelek **mšice makové (*Aphis fabae*)** na brslenech bylo pozorováno v okresech Jičín /lokality Dolní Lochov 10.3., Dřevěnice, Lázně Bělohrad 10.3./, Svitavy /lokalita Litomyšl 11.3./, Trutnov /lokalita Bílé Poličany 10.3./, Chrudim /lokalita Tisovec, Podlíšťany a Klešice 26.3./ a Pardubice /lokalita Škudly 26.3./, V okresech Pardubice /lokalita Škudly 22.4./, Chrudim /lokalita Tisovec 22.4./ a Svitavy /lokalita Litomyšl 29.4./ byl zaznamenán první výskyt 2. generace. Přelet okřídlených imág byl zjištěn v okresech Chrudim /lokalita Tisovec 28.4./, Jičín /lokalita Vrbice 29.4./, Pardubice /lokalita Škudly 29.4./ a Trutnov /lokalita Bílé Poličany 30.4./.

První výskyty **listové skvrnitosti (*Guignardia aesculi*)** byly zjištěny na jírovcích v okresech Pardubice /lokalita Vinice 3.6./, Náchod /lokalita Nahořany 10.6./ a Jičín /lokalita Lázně Bělohrad 16.6./.

První úlovky **klíněnky jírovcové (*Cameraria ohridella*)** ve feromonovém lapáku byly zaznamenány v okresech Pardubice /lokalita Pardubice – Vinice 4.4./ a Náchod /lokalita Nahořany 7. 4./, Velmi rychle docházelo k nárůstu počtů a z okresů Pardubice /lokalita Pardubice – Vinice 16.4./, Chrudim /lokalita Předhradí 16.4./, Jičín /lokalita Jičín 22.4./, lokality Kopidlno a Šlikova Ves 23.4./, Náchod /lokalita Nahořany 23.4./, Pardubice /lokalita Pardubice – Vinice 23.4./, Svitavy /lokalita Svitavy 23.4./ a Trutnov /lokalita Žireč 22.4. a Trutnov 24.4./ byly hlášeny silné výskyty. Začátek letu druhé generace dospělců byl zaznamenán v okrese Pardubice /lokalita Pardubice – Vinice 18.6./ a na této lokalitě bylo 2.7. pozorováno hromadné kladení vajíček.

AZALKA

V rámci monitoringu výskytu nového škůdce na azalkách **pilatky americké (*Nematus lipovskyi*)** byl zjištěn výskyt housenic a požerků v okrese Jičín /lokality Kopidlno a Pařezská Lhota 23.4., Jičín Soudná 6.5. a Lázně Bělohrad 9.5./.

BUK LESNÍ

V okrese Jičín /lokalita Jičín 12.5./ byl v aleji okrasných červenolistých buků (*Fagus sylvatica* 'Atropurpurea') na spodní straně listů zjištěn silný výskyt kolonií mšic **stromovnic bukových (*Phyllaphis fagi*)**. Jejich přítomnost byla pozorována i na zahradě v okrese Náchod /lokalita Náchod 27.5./.

JILM HABROLISTÝ

V okrese Jičín /lokalita Jičín 14.5./ byl zjištěn první výskyt požerků a housenic invazní **pilatěny (*Aproceros leucopoda*)**, která byla na stejném místě zjištěna i v minulém roce. Výskyt tohoto škůdce byl 29.8. laboratorně potvrzen na vzorcích z okresu Svitavy /lokalita Mladějov na Moravě/. V okrese Trutnov /lokality Žireč 26.8. a Vilantice 5.9. / byl zjištěn výskyt jejich požerků a housenic.

BOROVICE

Na plantáži vánočních stromků borovice černé v okrese Pardubice /lokalita Hlavečnick 17.6./ byl zjištěn silný výskyt červené sypavky borovice (*Mycosphaerella pini*). Laboratorně byl potvrzen výskyt původce červené sypavky borovice (*Mycosphaerella pini*), druh *Dothiostroma septosporum* v okrese Pardubice /lokalita zámecký park Choltice 18.9./.

V okrese Pardubice /lokalita lesní školka Kladruby n.L./ byl v odebraných vzorcích borovice lesní laboratorně potvrzen výskyt houbových patogenů *Botryosphaeria* a *Diplodia pinea* způsobujících chřadnutí a odumírání borovic.

JEDLE

V lesních školkách v okrese Pardubice /lokality Horní a Dolní Jelení 17.6./ byly silně poškozené rostliny jedle bělokoré květnovými mrazy. Zmrzly nevyzrálé letošní přírůstky vyrůstající z bočních pupenů.

OKRASNÉ ROSTLINY

LILIE

První výskyt chřestovníčka liliového (*Lilioceris lili*) byl zjištěn v okresech Havlíčkův Brod /lokalita Kochánov 8.4./ a Náchod /lokalita Náchod 6.4./ a hlášení o jeho silném výskytu přišlo z okresu Rychnov nad Kněžnou (lokalita Rychnov nad Kněžnou 23.4.).

SVĚTELNÝ LAPAČ

V okrese Jičín /lokalita Holovousy 1. – 13.5./ byl ve světelném lapači zaznamenán první výskyt dospělců osenice černé c (*Xestia c-nigrum*), osenice polní (*Agrotis segetum*), vztyčnořitky lipové (*Phalera bucephala*), lišaje lipového (*Mimas tiliae*), lišaje borového (*Sphinx pinastri*), lišaje topolového (*Laothoe populi*), chroustů obecných (*Melolontha melolontha*) a chroustků páskovaných (*Rhizotrogus aestivus*). V období 19.5. – 23.5. byly hlášeny první úlovky dospělců kovolessklece gama (*Autographa gamma*), můry kapustové (*Lacanobia oleracea*) a osenice vykřičníkové (*Agrotis exclamatoris*). První výskyt můry zelné (*Mamestra brassicae*) byl zjištěn 21.7. / což přibližně odpovídalo prognóze podle sumy efektivních teplot (SET), podle níž mělo dojít k začátku letu 2. generace 23.7. - 28.7./ a první úlovky dospělců pílatky řepkové (*Athalia rosae*) byly v termínu 25.8.-18.9.

Za oblastní odbor Havlíčkův Brod zpracoval: Ing. Jiří Jůzl